МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Державно-соборницькі погляди українців та боротьба за політичну незалежність у XX ст.»

Освітня програма 032 Історія і археологія (історія)

Спеціальність 032 Історія і археологія (історія)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і
методики викладання історії
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	*«Державно-соборницькі погляди українців та боротьба за політичну незалежність у ХХ ст.»*
Викладач (-і)	Єгрешій Олег Ігорович
Контактний телефон викладача	067 7383657
E-mail викладача	ludyna@ukr.net
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.2. Вибіркові дисципліни 2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 21
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до курсу	
3. Мета та цілі курсу	

Мета викладання спецкурсу *«Державно-соборницькі погляди і боротьба за державну незалежність України 1914–1991 рр.»* вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів комплекс знань, вмінь та навичок з дисципліни, ознайомити студентів із державно-соборницькими поглядами та боротьбою за державну незалежність України впродовж 1914–1991 рр. – в умовах Першої та Другої світових воєн, міжвоєнного періоду, в добу радянського тоталітарного режиму, висвітлити період проголошення державної незалежності України 1990–1991 рр.

У ході вивчення дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об’єктом, метою та завданнями спецкурсу, що дає можливість *студентам знати*:

- основну хронологію подій спецкурсу;
- термінологічно-понятійний апарат дисципліни;
- джерельну базу та історіографію;
- методику історичних досліджень, що охоплює методи аналізу: порівняльно-історичний, типологічний, комплексний, компонентний (системний), реконструктивний;
- періодизацію боротьби українців за державність упродовж ХХ ст.;
- біографії основних діячів національного руху ХХ ст.

вміти:

- екстраполювати історичні епохи, проводити історичні паралелі, аналізувати історичне минуле у контексті розвитку цивілізації; зіставляти основні факти з фактичним матеріалом всесвітньої історії ХХ ст.; оперувати історико-політичною термінологією дисципліни; здійснювати висновки, узагальнення по фактичному матеріалі дисципліни; зіставляти українські національні рухи у Галичині та Наддніпрянщині

4. Результати навчання (компетентності)

Компетенції соціально-особистісні:
– адаптивність і комунікабельність.
–толерантність
–формування риторичних здібностей
Загальнонаукові компетенції:
–базові уявлення про еволюцію та тяглість визвольної боротьби українського населення впродовж 1914–1991 рр.
–базова основа історичної хронології з історії національно-визвольної боротьби українців ХХ ст.
–базова основа глосарію з історії національно-визвольної боротьби українців ХХ ст.
Інструментальні компетенції:
– навички добору потрібної інформації в історичних джерелах та історіографії;
– дослідницькі навички пошуку матеріалів з політичної історії України ХХ ст.
Професійні компетенції:
– здатність виокремлювати актуальні питання національно-визвольної боротьби українців ХХ ст.
– здатність формування громадянської позиції
– здатність екстраполяції історичних знань з політичної історії України ХХ ст. на процеси сьогодення

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	46

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

8-й семестр	032 Історія і археологія (історія)	IV курс	Вибірковий

Тематика курсу

Тема,	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1.Вступне заняття. Наддніпрянська політична еміграція в суспільно-політичному житті західноукраїнських земель (1914–1918 рр.). *1.Еволюція ідейно-теоретичних поглядів наддніпрянської політичної еміграції в Австро-Угорщині* *2.Зв'язки наддніпрянської політичної еміграції з українськими політичними організаціями Австро-Угорщини в 1914–1918 рр.* *3.Проблема запровадження григоріанського календаря 1916 р. у контексті державницько-*	лекція, 4 год.	1.Патер І. Союз визволення України: проблеми державності і соборності. – Львів, 2000. – 346 с.; 2.Адамович С. Наддніпрянська політична еміграція в суспільно-політичному житті західноукраїнських земель (1914-1918 рр.). – Івано-Франківськ, 2003. – 148 с.; 3.Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху. – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.; 4.Нагаєвський І Історія української держави двадцятого сторіччя. – К., 1994. – 413 с. 5. Скорич Л., Виздрик В. Суспільно-політичні взаємини між національними силами Східної Галичини та Наддніпрянщини в 1917–1918 роках Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 18/2009. – С.300–306.	підготовка конспекту лекцій, 4 год. конспектування наукових статей 2 год.	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи – написання реферату з історії національно-визвольногоруху ХХст.Підготовка презентацій	Лютий-травень 2020 р.

соборницьких ідей українців. *4.РольСоюзу Визволення України в піднесенні української національної свідомості*					

Тема 2. Державно-соборницькі погляди проводу УНР і ЗУНР.
 	
1.Соборницькі ідеї на Брестській мирній конференції.
2.Взаємини урядів УНР і ЗУНР 1918 р.).
3.Особливості взаємин урядів УНР і ЗУНР у 1919 р.).
4. Акт Злуки та його історичне значення
5.Апостольська столиця і питання державно-правового статусу Східної Галичини (1918 –1923 рр.).
	Лекція, 2 год.; семінарське заняття, 2 год.	1. Гай–Нижник П. П. Ідея Соборності й українське державотворення (1918–1919 рр.) // Гілея. – 2014. – Вип.91 (№12). – С.25–37.
		2. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. – Львів: Інститут українознавства НАНУ, ОЛІР, 1995.
		3. Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Документи і матеріали. – Т.1. – Івано-Франківськ: Лілея–НВ, 2001.
		4. Західно-Українська народна республіка 1918–1923. Документи і матеріали. – Т.2. – Івано-Франківськ: Лілея–НВ, 2001.
		5. Гай-Нижник П. Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення і крах ідеалу Соборної України // Регіональні проблеми української історії: Збірник наукових праць. – Вип.1. – Умань, 2008.
		6. Гай-Нижник П. П., Яремчук В. Д. На шляху до Української державності в Закарпатті (реконструкція визвольних змагань у XIX – початку XX ст.) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К.: Українське агентсво інформації та друку “Рада”, 2008. – Т.XXII.
		7.Павленко Ю, Храмов Ю. Українська державність у 1917–1920 рр. – К., 1995.
			підготовка конспекту лекції, 4 год;
			семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.
				10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи – написання реферату з історії національно-визвольногоруху XXст.
				Підготовка презентацій
					Лютий-травень 2020 р.

		8.Литвин М. Українсько-польська війна. – Львів, 1996. 9.Вівчаренко О., Тищик Б. Західноукраїнська Народна Республіка. – Коломия, 1994. 10.Лазарович М. Українські січові стрільці в революційних подіях у листопаді 1918 р. в Східній Галичині // Український історичний журнал. – 1998. - № 5. 11.Арсенич П. Станіслав – столиця ЗУНР. – Івано-Франківськ, 1993.			
Тема 3.Політика польського режиму в Галичині у 1920-х рр. та її вплив на український національний рух. *1. Партійно-політичні відносини в Галичині другої половини 1919 р. – березень 1923 р.* *2.Діяльність еміграційного уряду ЗУНР.* *3Антиокупаційний рух 1920-х рр.* *4.Бойкот перепису населення 1921 р. і виборів до польського сейму і сенату.*	Лекція, 4 год.	1.Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху. – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.; 2.Книш З. Становлення ОУН. – К., 1994. 3.Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997. 4.Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992. 5.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996. 6.Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000. 7.Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.	підготовка конспекту лекції, 4 год; підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий-травень 2020 р.

5.Утворення Української Військової Організації. *6.Утворення УНДО та його діяльність у другій половині 1920-х рр.* *7.Соціалістично-радикальний рух. Утворення Сельробу».*					
Тема 4. Політика польського режиму в Галичині у 1930-х рр. *1.«Пацифікація» 1930 р.* *2.Угодовська акція УНДО.* *3.Християнсько-суспільний рух у Галичині 1930-х рр. Митрополит А.Шептицький і єпископ Г. Хомишин.* *4.Активізація діяльності ОУН на поч. 1930-х рр.* *5.Консолідаційні процеси в українському національному таборі кінця 1930-х рр.*	Лекційне заняття, 4 год.	1.Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху. – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.; 2.Книш З. Становлення ОУН. – К., 1994. 3.Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997. 4.Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992. 5.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996. 6.Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000. 7.Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.	підготовка конспекту лекції, 4 год; семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи). 5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий-травень 2020 р.
Тема 5. Боротьба за державність українців Закарпаття. Карпатська Україна 1938–1939 рр.	Лекція 2 год.; семінарське заняття, 2 год.	1.Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху. – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.; 2.Вегеш М. Карпатська Україна (1938–1939). – Ужгород, 2003. 3.Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська	підготовка конспекту лекції, 4 год; підготовка конспекту	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Лютий-травень 2020 р.

1.Історичні передумови державотворчих процесів на Закарпатті. Міжнародна конюнктура епохи. *2.Військово-політичні події 1938 р. Проголошення атвономії* *3.Проголошення незалежності Карпатської України. Геополітичний антураж.*		Україна // Дзвін. – 1991. – № 3. 4.Брицький П. Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.) – Чернівці, 1995. 5.Коваль М.В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. – К., 1995. 6.Коваль М. В. Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939-1945 рр.). Спроба сучасного концептуального бачення. – К., 1994. 7.Коваль М.В. Друга світова війна та історична пам'ять // Український історичний журнал. – 2000. – № 3–4. 8.Патриляк І.К. Націоналістичний і партизанський рух на території Західної України влітку 1941 р. // Український історичний журнал. – 2000. – № 3-4.	семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	
Тема 6. Історичні передумови, хід і наслідки Львівського псевдособору 1946 р. *1.Греко-католицька церква напередодні псевдособору. Фактор митрополита А.Шептицького* *2. Хід псевдособору. 8-9 березня 1946 р.* *3.Львівський псевдособор в історіографії.*	Лекція, 2 год.; семінарське заняття, 2 год.	1.Сергійчук М. Ліквідація УГКЦ (1939–1946). Документи радянських органів державної безпеки. Том 1. Київ. с. 754. 2.Львівський церковний собор 1946 року у світлі документального кіно / Т. Ємельянова // Архіви України.– 2009.–№ 5. – С. 168–179. 3.Львівський псевдособор 1946 р. // http://naub.oa.edu.ua/2013/lvivskyj-psevdosobor-1946-r/ 4.Ліквідація УГКЦ // http://territoryterror.org.ua/uk/history/1945-1953/ugcc-liquidation/ 5.Боцюрків Б. Українська Греко-Католицька Церква і Радянська держава, 1939–1950. Львів, 2005.	підготовка конспекту лекції, 4 год; підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий-травень 2020 р.
Тема 7. Українське		1.Мірчук П. Українська Повстанська Армія	підготовка	5 б. (вибірково,	Лютий-

націоналістичне підпілля 1942–середини 1950-х рр.: еволюція діяльності *1.Діяльність українського націоналістичного підпілля в умовах німецько-радянської війни.* *2.Участь ОУН і УПА в українсько-польському міжетнічному конфлікті.* *3.Національно-визвольний рух в Україні в умовах 1950-х рр.* *4. Запілля УПА*	Лекція, 2 год.; семінарське заняття, 2 год.	1942–1952. Мюнхен, 1953. 2.Лисенко. О. Українська повстанська армія // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.:Парламентське видавництво, 2011. – с.731.3. Шаповал Ю. ОУН і УПА на терені Польщі (1944—1947 рр.) – К.: Інститут історії України НАН України, 2000. 240 с. 4.Матеріали та документи Служби безпеки ОУН (б) у 1940-х рр. / Упоряд.: О. Є. Лисенко, І. К. Патриляк. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 254 с. 5.ОУН в 1941 році: Документи. / Упоряд.: О. Веселова, О. Лисенко, І. Патриляк, В. Сергійчук. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2006. – 618 с. 6.ОУН і УПА в 1944 році: Документи. В 2 ч. Ч. 2. Упорядники: О. Веселова, С. Кокін, О. Лисенко, В. Сергійчук. Відповідальний редактор С. Кульчицький / НАН України. Інститут історії України. – К. : Інститут історії України, 2009. – 256 с.	конспекту лекції, 4 год; підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.;	під час опитування на семінарі). 5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	травень 2020 р.
Тема 8. Дисидентський рух в Україні *1.Національно-визвольний рух в Україні 1950-х рр. 2.Особливості національно-визвольного руху в Україні 1960-х рр.* *3.Гельсінський рух 1970-х та його вплив на*	семінарське заняття, 2 год. Лекція, 2 год.	1.Захаров Б. Дисидентський рух в Україні (1954–1987). Режим доступу: http://museum.khpg.org/index.php?id=1162536313 2. Захаров Б. Нарис історії дисидентського руху в Україні (1956–1987). Режим доступу: http://library.khpg.org/files/docs/book-borya-Last.pdf 3. Дещинський Л. Національно-визвольний рух в Україні у 80–90-х рр. XX ст. Режим доступу:	підготовка конспекту лекції, 4 год; Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.;	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Лютий-травень 2020 р.

національно-політичні процеси в Україні		http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/36050/1/2_3-13.pdf 4. Дисидентський рух в україні у 60-80 рр. Режим доступу : http://politics.ellib.org.ua/pages-10004.html 5. Русначенко А. Національно-визвольний рух в Україні: середина 50-х - початок 90-х років http://history.sumy.ua/research/books/9050-rusnachenko-anatolii-natsionalnovyzvolnyi-rukh-v-ukraini-seredyna-50kh-pochatok-90kh-rokiv.html	підготовка конспекту лекції, 2 год;		
Тема 9. Національно-визвольні процеси 1988–1889-х рр. *1.Відродження національно-визвольних процесів 1987–1988–х рр.* *2. Поява масових рухів і організацій.* *3.Радикалізація суспільно-політичних сил. Утворення Народного руху України 1989 р.*	Лекція, 4 год. семінарське заняття, 2 год.	1.Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях 30-50-і рр. XX ст. – Луцьк, 1995 2.Гарань О.В. Убити дракона. З історії Руху та нових партій України. – К., 1993. 3.Декларація про державний суверенітет України. – К., 1990. 4.Чорнобильська трагедія. Документи і матеріали. – К., 1996. 5.Україна в цифрах у 1991 році: короткий статистичний довідник. – К., 1992. Акт проголошення незалежності України. – К., 1991. 6.Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997. 7.Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992. 8.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996. 9.Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000.	Підготовка конспекту лекції, 4 год; Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.;	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Лютий-травень 2020 р.

		10.Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.			
Тема 10. Національно-визвольні процеси поч. 1990-х рр. *1.Виникнення багатопартійності.* *2.Новий український парламент.* *3.Проголошення державного суверенітету (липень 1990 р.).* *4.«Революція на граніті»(жовтень 1990 р.).* *5.Утворення незалежної української держави 24 серпня 1991 р.* *6.Референдум 1 грудня 1991 р.*	семінарське заняття, 2 год.; Лекція, 4 год.	1.Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях 30-50-і рр. ХХ ст. – Луцьк, 1995 2.Гарань О.В. Убити дракона. З історії Руху та нових партій України. – К., 1993. 3.Декларація про державний суверенітет України. – К., 1990. 4.Чорнобильська трагедія. Документи і матеріали. – К., 1996. 5.Україна в цифрах у 1991 році: короткий статистичний довідник. – К., 1992. Акт проголошення незалежності України. – К., 1991. 6.Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997. 7.Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992. 8.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996. 9.Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000. 10.Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.	Підготовка конспекту лекційного заняття та візуалізованої презентації, 4 год. Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Лютий-травень 2020 р.
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий-травень 2020 р.): 1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 20 балів; 2) індивідуальна робота – написання реферату з історії вивольного руху свого населеного пункту). Підготовка презентацій – 10 балів; 3) усний колоквіум на знання термінів з політичної історії – 10 балів; 4) контрольна письмова робота – 10 балів;				

	Загальна кількість – *50 балів*. Підсумковий контроль – залік (травень 2020 р.): 1) практичний тур – тестування 30 балів; 2) Загальна кількість – *50 балів*. Сумарна кількість – *100 балів*.
Вимоги до письмової роботи	Напередодні письмової (контрольної) роботи студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіші статті, хронологіяю подій тощо. Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогих.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії національно-визвольного руху українців ХХ ст., займати чітку громадянську позицію
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити реферат (презентацію) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 5 балів; отримати мінімальний задовільний бал за колоквіум – мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.

7. Політика курсу

Політика курсу «Державно-соборницькі погляди і боротьба за державну незалежність України 1914–1991 рр.» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, написати колоквіум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи. Перездачі негативних оцінок та відсутності на заняттях – вівторок, 14.00 год. – 16.00 год.

8. Рекомендована література

1.Патер І. Союз визволення України: проблеми державності і соборності. – Львів, 2000. – 346 с.;
2.Адамович С. Наддніпрянська політична еміграція в суспільно-політичному житті західноукраїнських земель (1914-1918 рр.). – Івано-Франківськ, 2003. – 148 с.;
3.Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху. – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.;
4.Нагаєвський І Історія української держави двадцятого сторіччя. – К., 1994. – 413 с.
5. Скорич Л., Виздрик В. Суспільно-політичні взаємини між національними силами Східної Галичини та Наддніпрянщини в 1917–1918 роках Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 18/2009. – С.300–306.

6. Гай–Нижник П. П. Ідея Соборності й українське державотворення (1918–1919 рр.) // Гілея. – 2014. – Вип.91 (№12). – С.25–37.
7. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. – Львів: Інститут українознавства НАНУ, ОЛІР, 1995.
8. Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Документи і матеріали. – Т.1. – Івано-Франківськ: Лілея–НВ, 2001.
9. Західно-Українська народна республіка 1918–1923. Документи і матеріали. – Т.2. – Івано-Франківськ: Лілея–НВ, 2001.
10. Гай-Нижник П. Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення і крах ідеалу Соборної України // Регіональні проблеми української історії: Збірник наукових праць. – Вип.1. – Умань, 2008.
11.Литвин М. Українсько-польська війна. Львів, 1996.
12.Вівчаренко О., Тищик Б. Західноукраїнська Народна Республіка. Коломия, 1994.
13.Арсенич П. Станіслав – столиця ЗУНР. –Івано-Франківськ, 1993.
14.Книш З. Становлення ОУН. – К., 1994.
15.Вегеш М. Карпатська Україна (1938–1939). – Ужгород, 2003.
16.Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська Україна // Дзвін. – 1991. – № 3.
17.Брицький П. Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.) – Чернівці, 1995.
18.Коваль М.В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. – К., 1995.
19.Коваль М. В. Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939-1945 рр.). Спроба сучасного концептуального бачення. – К., 1994.
20.Коваль М.В. Друга світова війна та історична пам'ять // Український історичний журнал. – 2000. – № 3–4.
21.Патриляк І.К. Націоналістичний і партизанський рух на території Західної України влітку 1941 р. // Український історичний журнал. – 2000. – № 3-4.
22.Сергійчук М. Ліквідація УГКЦ (1939–1946). Документи радянських органів державної безпеки. Том 1. Київ. 754 с.
23.Львівський церковний собор 1946 року у світлі документального кіно / Т. Ємельянова // Архіви України.– 2009.–№ 5. – С. 168–179.
24.Боцюрків Б. Українська Греко-Католицька Церква і Радянська держава, 1939–1950. Львів, 2005.
25.Мірчук П. Українська Повстанська Армія 1942–1952. Мюнхен, 1953.
26.Лисенко. О. Українська повстанська армія // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.:Парламентське видавництво, 2011. – 731 с..
27. Шаповал Ю. ОУН і УПА на терені Польщі (1944—1947 рр.) – К.: Інститут історії України НАН України, 2000. 240 с.
28. Дисидентський рух в україні у 60-80 рр. Режим доступу : http://politics.ellib.org.ua/pages-10004.html
29. Русначенко А. Національно-визвольний рух в Україні: середина 50-х - початок 90-х років http://history.sumy.ua/research/books/9050-rusnachenko-anatolii-natsionalnovyzvolnyi-rukh-v-ukraini-seredyna-50kh-pochatok-90kh-rokiv.html
30.Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях 30-50-і рр. XX ст. – Луцьк, 1995
31.Гарань О.В. Убити дракона. З історії Руху та нових партій України. – К., 1993.
32.Декларація про державний суверенітет України. – К., 1990.
33.Чорнобильська трагедія. Документи і матеріали. – К., 1996.
34.Україна в цифрах у 1991 році: короткий статистичний довідник. – К., 1992.

35.Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997.
36.Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992.
37.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996.
38.Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000.
39.Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.

Викладач Єгрешій О.І.